

BOEKAANKONDIGINGEN.

Strahlenbehandlung bei Kinderkrankheiten von W. BIRK und L. SCHALL. URBAN & SCHWARZENBERG. Berlin—Wien. 1924, bldz. 77. Prijs Zwitsersche franken 4.50.

Een bezadigde en kritische beschouwing van hetgeen met hoogtezon en röntgenstralen bij kinderziekten te bereiken is. Het groote toepassingsgebied van de hoogtezon wordt ten deele verklaard door het feit, dat sommige geneeskundigen handige zakenmenschen zijn. Toch zijn er wel degelijk ook geneeskundige aanwijzingen: als voorbehoedmiddel bij rachitis en bij bestaande rachitis, bij chronisch infiltrerende eczemen (de lastige dauwwormrestjes) en bij purigineuse uitslagen heeft de behandeling met de kunstmatige hoogtezon bijna steeds goed gevolg. Bij laatstgenoemde uitslagen moet men de behandeling echter nog maanden lang voortzetten, nadat de jeuk is verdwenen. Weer vager wordt de aanwijzing bij „het algemeen toniseerend effect.”

Vroeger vermeden de schrijvers de roodheid van de huid bij de behandeling; tegenwoordig zien zij die gaarne, omdat zij niet schaadt en de krachtige bestraling den duur der behandeling verkort, dus belangrijk is uit een oogpunt van tijd- en geldbesparing.

Als eenig nadeel van hoogtezonbehandeling zagen BIRK en SCHALL, vooral bij zuigelingen, en bij wat langer duur der behandeling katarrhale aandoeningen der bovenste luchtwegen ontstaan. Zij meenen nu, dat de hoogtezonbehandeling bij Engelsche ziekte nutteloos zou zijn, als het kind een doodelijke bronchopneumonie er bij op deed. Referente zou deze stelling niet gaarne tegenspreken.

In het gedeelte van het boek, dat handelt over de toepassing der röntgenstralen, vindt men tal van belangrijke gegevens omtrent gevoeligheid op verschillende leeftijden, omtrent doseering, buisafstand, filter, enz. Men krijgt den indruk, dat steeds groote voorzichtigheid werd betracht en dat wij ons de verkregen uitkomsten ten nutte kunnen maken. Zeer goede gevolgen werden, evenals elders, verkregen met de bestraling van periphere tuberculose lymphklieren en bij den adhaesieven vorm der peritoneaal-tuberculose. Daar men nooit van te voren weet, of de ascites tuberculosus glad zal resorbeeren of overgaan in een drogen vorm, worden ook steeds de patiëntjes met ascites tuberculosus bestraald. Bij de behandeling van lupus geven X-stralen met ultraviolette stralen nog beteren uitslag dan de laatste alleen. Zeer goed gevolg werd gezien bij scrofuloderma en spina ventosa.

De aangeboren thymushyperplasie, die BIRK en SCHALL zien in 4 op 1000 gevallen, reageert bijzonder goed op bestraling. Men behoeft hierbij niet bevreesd te zijn voor schade aan het borstkas-skelet. Soms is één bestraling reeds voldoende, om den stridor te doen verdwijnen.

Leukaemieën bij kinderen zijn bijna nooit chronisch; alleen in de zeldzame gevallen van chronische myeloide leukaemie zijn tijdelijke verbeteringen te verwachten.

In gevallen van haemorrhagische diathese met niet te stelpen bloedingen kan soms een miltbestraling helpen.

CORNELIA DE LANGE.

SCHITTENHELM, *Lehrbuch der Röntgendiagnostik*. (Onderdeel van het algemeene deel der „Enzyklopädie der klinischen Medizin“. Uitgegeven door LANGSTEIN, VAN NOORDEN, PIRQUET en SCHITTENHELM). In 2 banden, 1283 bldz. met 1032 afbeeldingen en 3 platen in den tekst. Berlijn, JULIUS SPRINGER. 1924. Prijs 74 goudmark, gebonden 78 goudmark.

Het verband, waarin dit werk verschenen is, wijst er op, al blijkt dat niet uit den titel, dat bedoeld is een boek over de röntgenologische diagnostiek der inwendige geneeskunde te schrijven. De in-deeling vermeldt: natuurkunde en onderzoekingstechniek (KAESTLE), aandoeningen van den schedel (SCHÜLLER), oor, neus en keel (THOST), ademhalingsorganen (KAESTLE), pneumothorax, borstvlies en middenrif (RIEDER), hart en bloedvaatstelsel (GROEDEL), slokdarm, maag en darmen (SCHWARZ), pneumoperitoneum (SCHITTENHELM en WELS), uropoëtisch systeem (SCHLECHT), klieren met inwendige afscheiding (BÜRGER en SCHLECHT), beenderen en gewrichten (KÖHLER).

De stof is in het algemeen uitstekend, soms zelfs meesterlijk behandeld. Het feit, dat verscheidene, ieder op een bijzonder gebied ervaren, onderzoekers hier aan het woord zijn, heeft ontegenzeggelijk er toe bijgedragen, dat het boek op een hoog peil staat, al zijn ook de fouten aan deze wijze van bewerking dikwijls verbonden, niet geheel vermeden, en worden bijv. sommige gedeelten op twee plaatsen behandeld, zooals de hernia diaphragmatica en de bijholten van den neus. Waarom het onderzoek op galsteen niet in een afzonderlijk hoofdstuk beschreven is, maar een deel uitmaakt van het overigens uitstekend geschreven hoofdstuk over pneumoperitoneum, is niet duidelijk. Ten onrechte wordt hierdoor toch de indruk gewekt, als of het galsteenonderzoek het brengen van lucht in de buikholte noodzakelijk of zelfs maar wenschelijk maakt. Doch deze en andere door ref. achtergehouden opmerkingen zijn gemakkelijk bij een volgenden druk te verhelpen en zij nemen niet weg, dat de röntgenologen goed zullen doen zich dit werk aan te schaffen; er valt hier zeer veel te bewonderen en ook te leeren; maar ook voor hen, die in bijzonderheden omtrent de röntgendiagnostiek in de inwendige geneeskunde ingelicht willen worden, kan de aanschaffing zeer aanbevolen worden.

De uitvoering is zeer netjes: de illustraties, in het algemeen voortreffelijk, laten hier en daar te wenschen over. Jammer, dat de prijs zoo hoog is: de boekhandel in ons land berekent / 51.50 voor het ingebonden werk.

N. VOORHOEVE.